

Inhoud

INLEIDING

- 6 Hoe gebruikt u deze taalgids?
- 6 Uitspraakregels, woordenlijsten
- 7 Inleiding tot het Deens
- 8 Enkele taaleigenaardigheden

KORTE GRAMMATICATA

- 10 Zelfstandige naamwoorden
- 10 Lidwoorden
- 10 Meervoud
- 10 Tweede naamval
- 11 Bijvoeglijke naamwoorden
- 11 Aanwijzende voornaamwoorden
- 11 Persoonlijke voornaamwoorden
- 11 Bezittelijke voornaamwoorden
- 12 Werkwoorden
- 12 Enkele hulpwerkwoorden

UITSPRAAK

- 13 Algemene regels
- 15 Klemtoon
- 15 Uitspraak van het alfabet

ALGEMENE UITDRUKKINGEN

- 16 Dagelijkse woorden en zinnen
- 17 Voorzetsels, voegwoorden enz.
- 18 Enkele bijvoeglijke naamwoorden
- 18 Taalproblemen
- 19 Begroetingen
- 20 Contacten leggen
- 21 Op bezoek
- 22 Gelukwensen
- 22 Telwoorden, rekenen
- 24 De tijd
- 25 Data, seizoenen, (feest)dagen
- 27 Het weer

AAN DE GRENS

- 29 Pascontrole
- 30 Douane

OP DE WEG

- 31 Vervoermiddelen
- 32 Een auto huren
- 33 Vragen onderweg
- 34 Parkeren, bekeuringen
- 36 Liften

OPENBAAR VERVOER

- 38 Bus en tram
- 39 Trein, S-bane
- 41 Vliegtuig
- 44 Boot
- 45 Taxi

TANKEN, PECH, ONGEVALLLEN

- 46 Bij het tankstation
- 47 Reparaties
- 48 Onderdelen van de auto
- 51 Onderdelen van de (motor)fiets
- 52 Aard van de beschadiging
- 53 Een ongeval op de weg

OVERNACHTEN

- 55 De weg vragen
- 55 Bij de receptie van het hotel
- 58 Gehandicapten
- 59 Inlichtingen, service, klachten
- 61 Kamperen buiten de camping
- 62 Bij de receptie van de camping
- 64 Faciliteiten
- 65 De uitrusting
- 66 Onderdelen van tent en caravan

ETEN EN DRINKEN

- 68 Soorten eet- en drinkgelegenheden
- 68 Gesprekken met het personeel
- 69 Enkele losse uitdrukkingen
- 70 **Menuwoordenlijst**
- 80 Wijze van bereiden
- 81 Alcoholische dranken
- 82 Alcoholvrije dranken

UITGAAN

- 83 Wat is er te doen?
- 84 Bioscoop en theater
- 85 Discotheek en nachtclub
- 86 Flirten en romantiek
- 90 Uit met de kinderen

PROBLEMEN IN DE STAD

- 91 De weg vragen
- 93 Er is iets gebeurd / Bij de politie

MEDISCHE HULP

- 96 Hulp vragen
- 97 Bij de arts/tandarts
- 99 Ziekteverschijnselen
- 101 Bij de apotheek
- 101 Ingewanden
- 102 Lichaamsdelen
- 103 Beenderen, gewrichten, spieren, organen
- 104 In het ziekenhuis

BANK, POST, TELEFOON, INTERNET

- 105 Bij de bank
- 106 Op het postkantoor
- 108 Telefoneren
- 109 Het Deense telefoonalfabet
- 110 Internet

SPORT EN RECREATIE

- 111 Aan het strand, in het zwembad
- 113 Watersport
- 115 Paardrijden

- 115 Een fiets huren
- 116 Wandelen, klimmen
- 116 Golf
- 117 Voetbal
- 117 Andere sporten
- 118 Ontspannen

WINKELN

- 119 De weg vragen
- 119 Gesprekken met het winkel-
personeel
- 125 Kleuren, variëteiten
- 125 Maten, gewichten, hoeveelheden
- 125 Levensmiddelen, groenten,
fruit enz.
- 127 Drogisterijartikelen
- 130 Kleding en schoenen
- 133 Fotograferen en filmen
- 135 Boeken, tijdschriften, schrijfwaren
- 136 Juwelen en horloges
- 138 Opticiën
- 139 Rookartikelen
- 139 Wasserette en reiniging
- 140 Kapper
- 141 Schoonheidssalon
- 141 Elektronica
- 142 Speelgoed

TOERISME

- 143 Bij de VVV
- 145 Museumbezoek
- 147 In kastelen, kerken enz.

WOORDENLIJST

- 149 **Nederlands - Deens**
- 209 **Deens - Nederlands**

- 236 In Denemarken gangbare
afkortingen

Inleiding

HOE GEBRUIKT U DEZE TAALGIDS?

Het nut van taalgidsen wordt wel eens in twijfel getrokken. De gebruikers ervan lijken daar echter anders over te denken. Zoveel nutteloze zinnen staan er echt niet in en veel zinnen die op het oog overbodig lijken, kunnen opeens heel goed van pas komen als u onverwachts in een bepaalde situatie verzeild raakt. Zelfs zonder enige voorkennis kunt u zich in veel gevallen toch aardig verstaanbaar maken. En bent u wel in de taal ingeburgerd, dan is een taalgids een aardige aanvulling op uw studieboeken.

Bij het samenstellen van deze gids zijn we ervan uitgegaan dat de zinnen waarmee u een gesprek opent kort moeten zijn. Negen van de tien vreemdelingen die u aanspreekt, zullen u onmiddellijk als buitenlander herkennen en alleen al daarom verwachten zij niet dat u met prachtige volzinnen aankomt. Kennis van zo veel mogelijk woorden, zelfstandige of bijvoeglijke naamwoorden waarmee u uw wensen kenbaar kunt maken, gaat bij ons boven allerlei toevoegingen die de zinnen onnodig lang maken.

U zult zien dat we steeds de Nederlandse zin (**vet** gezet) laten volgen door de Deense (in het **blauw**) en daarna door een regel (*mager* gezet) waarin we de uitspraak zo goed mogelijk weergeven. Het grote probleem is natuurlijk het antwoord dat de aangesprokene zal geven. In veel gidsen heeft de samensteller al meteen een pasklaar antwoord bedacht, maar het zou wel erg toevallig zijn wanneer u nu net dat voorgebakken antwoord krijgt. Veel van die 'terugpraatzinnen' (herkenbaar aan het driehoekje ◀ dat eraan vooraf gaat) zult u in onze taalgids dan ook niet vinden. Liever geven we een flink aantal woordenlijstjes waarin u vast wel wat woorden terugvindt die u ook herkent in de waterval van Deense woorden die over u wordt uitgestort zodra u zelf uitgesproken bent.

UITSPRAAKREGELS, WOORDENLIJSTEN

Deze taalgids is onderverdeeld in een aantal hoofdstukken die even zovele situaties weergeven die u op reis kunt tegenkomen: de grenscontrole, de reis door het land, het onderdak, het bezoek aan een bank of postkantoor, medische en technische hulp, het winkelen, sport en recreatie. Bij elk onderwerp geven we wat korte achtergrondinformatie en tips, gevolgd door de eerste zinnen waarmee u het gesprek kunt openen.

ENKELE BIJVOEGLIJKE NAAMWOORDEN

beter	bedre	bêðre
bezet	optaget	opt âet
dicht (gesloten)	lukket	look ket
dichtbij	tæt ved	têt wee(ð)
duur	dyr(t)	duur(t)
gemakkelijk	nem(t)	nêm(t)
goed	god(t)	gho(ð)/ghôt
goedkoop	billig(t)	biellie (t)
heerlijk	dejlig(t)	dêjlie (t)
jong	ung(t)	oong(t)
juist	rigtig(t)	rie(gh)tie (t)
koud	kold(t)	kôl(t)
langzaam	langsom(t)	langsom (t)
leeg	tom(t)	tôm(t)
lelijk	grim(t)	ghrim(t)
licht (niet donker)	lys(t)	luus(t)
licht (niet zwaar)	let	lêt
moeilijk	vanskelig(t)	wânskelie (t)
mooi	smuk(t)	smook(t)
nieuw	ny(t)	nuu(t)
open	âben(t)	ôben(t)
oud	gammel(t)	ghammel (t)
slecht	dârlig(t)	dôrlie (t)
slechter	værrer	wêrrer
snel	hurtig(t)	hoertie (t)
ver	langt væk	langt wêk
verkeerd	forkert	forkeerd
vol	fuld(t)	foel(t)
vrij	fri(t), ledig(t)	frie(t), leedie (t)
warm	varm(t)	warm(t)
zwaar	tung(t)	toong(t)

TAALPROBLEMEN

Ik spreek geen Deens
Jeg taler ikke dansk
jêj **t**aler ikke dânsk

Ik spreek maar een beetje Deens
Jeg taler en lille smule dansk
jêj **t**aler een **lielle smoele** dânsk

Ik versta u niet

Jeg forstår Dem ikke
jêj forstôr dêm **ikke**

Kunt u dat nog even herhalen?

Vil De godt lige gentage det?
wil die ghôt **lieje ghentâ** dee

Het Deens is niet moeilijk/gemakkelijk

Dansk er ikke vanskeligt/nemt
dânsk êr **ikke wânskeliet/nêmt**

Ik ben Nederlander/Nederlandse

Jeg er hollænder
jêj êr **hôllênner**

Hoe zeg je dit in het Deens?

Hvordan siger man det på dansk?
woordan **siejer** mân dee pô dânsk

Dit kan ik niet lezen

Det kan jeg ikke læse
dee kê jêj **ikke lêse**

Kunt u het spellen/opschrijven?

Vil De stave det/skrive det op
wil die **stâwe** dee/**skriewe** dee **ôp**

Kunt u wat langzamer praten?

Vil De tale lidt langsommere?
wil die **tâle** lit **langsommere**

Spreekt u Duits of Engels?

Taler De tysk eller engelsk?
tâler die tuusk **êller êngelsk**

Ik ben buitenlander/buitenlandse

Jeg er udlænding
jêj êr **oeðlênning**

Ik ben Belg/Belgische

Jeg er belgier
jêj êr **belghieer**

Hoe spreek je dit uit?

Hvordan udtales det?
woordan **oeðtâles** dee

Het gaat mij te snel

Det går for hurtigt for mig
dee ghôr for **hoertiet** for mêj

Kunt u dit voor mij vertalen?

Vil De oversætte det for mig?
wil die **ouwersette** dee for mêj

BEGROETINGEN**Goedemorgen****Goedenmiddag****Goedenavond****Goedenacht/welterusten****Godmorgen****Goddag****Godaften****Godnat/sov godt****ghomôrren****ghodâ****ghoâften****ghonât/souw ghôt****Welkom****Dag!** (bij het weggaan)**Tot ziens****Tot straks****Tot morgen****Goede reis****Velkommen****Farvel****På gensyn****På gensyn om lidt****På gensyn i morgen****God rejse****welkômmen****vârwel****pô ghensuun****pô ghensuun ôm lit****pô ghensuun ie môrren****gho rêjse**

ALGEMENE UITDRUKKINGEN

spisekort	menu
morgenmad, morgencomplet	ontbijt
frokost(retter)	lunch(schotels)
middag(smad)	warme maaltijd
aftensmad	koude maaltijd
natmad	hapje voor het naar bed gaan (meestal smørrebrød)
dagens menu	menu van de dag
dagens ret	dagschotel
dagens specialitet	specialiteit van de dag
nationalretter, egnsretter	nationale gerechten, streekgerechten
koldt bord	koud buffet
anretning/platte	plateau (of losse schaaltes) met vis, vlees, kaas, salade met brood. De samenstelling varieert per restaurant, maar meestal is er een klein warm hapje bij.
børnemenue	kindermenue
vi/køkkenschefen anbefaler	wij/de chef-kok bevelen/beveelt aan
forretter	voorgerechten
supper	soepen
æggeretter	eiergerechten
hovedretter, mellemretter	hoofdgerechten, tussengerechten
varme/kolde retter	warme/koude gerechten
fiskeretter; skaldyr	visgerechten; schaaldieren (en ander zeebanket)
vildt og fjerkræ	wild en gevogelte
kødretter; grillretter	vleesgerechten; gegrilde gerechten
salater	salades
grøntsager; kartofler	groenten; aardappelen
desserter	nagerechten, zoals frugt - fruit; isdesserter - ijsdesserts, osteretter - kaasschotels; kager - banket
drikkevarer	dranken, zo nodig te bestellen vanaf de speciale vin-kort - wijnkaart.

FORRETTER ~ VOORGERECHTEN

andelever	eendenlever
farserede tomaten	gevulde tomaten
frølår	kikkerbilletjes
fuglereede	'vogelnest' (ansjovisfilet, gebakken aardappelen, eigeel, uitjes)
fyldt butterdejspostej	gevulde bladerdeegpastei
gåseleverpostej	ganzenleverpastei; g. med trøfler - met truffels
harepostej	hazenpaté

hummerpostej
laksepostej
løvemad

krebscocktail
pølsebræt

rejecocktail
røget rensdyrkølle
stenbiderrogn

torskerogn
vinbjergsnegle

krabpaté
zalmpaté
'leeuwenmaal' (biefstuk-tartaar met Deense-imitatiekaviaar op brood)
kreeftcocktail
worstplateau met bijvoorbeeld **bajerske pølser** - Frankfurter worstjes; **blodpølse** - bloedworst; **grillpølser** - gegrilde worstjes; **leverpølse** - leverworst; **medisterpølse** - saucijsjes; **spegepølse** - Deense salami
garnalencocktail
gerookte rendierbout
Deense imitatie-kaviaar (wel kuit, maar niet van de steur)
kabeljauwkuit
wijngaardslakken ('escargots')

SUPPER ~ SOEPEN

andeconsommé
aspargessuppe
champignonsuppe
dagens suppe
fiskesuppe
grønkålssuppe
grøntsagssuppe
gule ærter
hummerbouillon; hummersuppe
hønsbouillon; hønsekødsuppe
karrysuppe
klar suppe

kødsuppe
kørvelsuppe
laksesuppe
legeret suppe
løgsuppe
oksebouillon; oksekødsuppe
oksehalesuppe;
tomatsuppe

heldere soep met eendevlees
aspergesoep
champignonsoep
soep van de dag
vissoep
boerenkoolsoep
groentesoep
gele erwtensoep met varkensvlees (maaltijdsoep)
krabbouillon; krabsoep
kippenbouillon; kippensoep
kerriesoep
heldere soep ('consommé'); **k. med boller** - consommé met meel- en vleesballetjes
vleessoep
kervelsoep
zalmsoep
met eierdooier aangemaakte soep
uiensoep
runderbouillon; rundvleessoep
ossestaartsoep;
tomatensoep

ÆGGERETTER ~ EIERGERECHTEN

dansk æggekage
Deense boerenomelet (met bacon, tomaat, aardappel)